

Srednja šola Slovenska Bistrica
Ulica dr. Jožeta Pučnika 21
2310 Slovenska Bistrica

PROJEKTNA NALOGA

**14. FESTIVALA VEČ ZNANJA ZA VEČ TURIZMA
TURISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE**

Z BICIKLI IN ATTEMPSI

Mentorici: Simona Luetić, prof. in Vesna Sever, prof.

Avtorji: Mateja Breznik, Doris Dorontić, Lea Gerečnik, Lucija Varja Janžekovič, Andraž Kovač, Katja Šlamberger

Slovenska Bistrica, januar 2017

Zahvale

Zahvaljujemo se:

- našima mentoricama Simoni Luetić in Vesni Sever za pomoč, podporo, spodbudo in usmerjanje pri ustvarjanju naše projektne naloge,
- prof. Vesni Sever za jezikovni pregled naloge,
- Andražu Kovaču za snemanje in montiranje promocijskega spota,
- prof. Roku Dragiču za oblikovanje logotipa,
- s hvaležnostjo se spominjamo ge. Zinke Dorn, ki nam je pripovedovala o grofih Attemsih,
- g. Alojzu Pucku za intervju o Attemsovih gozdovih,
- podjetju Electrom Slovenska Bistrica za izposajo električnih koles pri snemanju spota,
- prof. Vesni Sever za izdelavo kolesarskih torbic,
- babicam za pripravo recepta Attemsove rezine.

SREDNJA ŠOLA SLOVENSKA BISTRICA

Ulica dr. Jožeta Pučnika 21, 2310 Slovenska Bistrica

Programa: Gimnazija in ekonomski tehnik

Tel.: +386 (0)2 843 20 70

Faks: +386 (0)2 818 06 01

Davčna št.: 10927140

E-pošta: info@sssb.si

Spletna stran: www.sssb.si

NASLOV NALOGE: Z bicikli in Attemsi

AVTORJI:

- Mateja Breznik, mateja.breznik69@gmail.com, 2. č
- Doris Dorontić, doris.dorontic@gmail.com, 2. č
- Lea Gerečnik, lea.gerecnik@gmail.com, 3. b
- Lucija Varja Janžekovič, lucija.janzekovic@gmail.com, 4. b
- Andraž Kovač, andraz.kovac98@gmail.com, 4. b
- Katja Šlamberger, katja.slamberger3@gmail.com, 4. b

MENTORICI:

- Simona Luetić, prof., simonal@sssb.si
- Vesna Sever, prof., vesnas@sssb.si

JEZIKOVNI PREGLED: Vesna Sever

POVZETEK

V projektni nalogi z naslovom »Z bicikli in Attemsi« smo ustvarili program popotovanja z električnimi kolesi po Štajerski skozi kraje, v katerih so nekoč prebivali ali delovali grofje Attemsi. Turistično ponudbo zelenega turizma smo poskušali približati vsem generacijam.

Rdečo nit popotovanja predstavljajo zgodbe o plemiški rodbini. Zbrali smo jih s pomočjo pričevalcev, ki so bili z rodbino v preteklosti povezani. Projekt je tako nadgradnja predhodnega raziskovalnega dela.

Glavna kolesarska pot, ki smo jo zasnovali, poteka med gradom v Slovenski Bistrici in dvorcem Štatenberg. Sestavili smo tudi druge kolesarske poti na Štajerskem, v krajih, ki so jih v preteklosti pomembno zaznamovali Attemsi.

KLJUČNE BESEDE: električno kolo, grofje Attemsi, zgodbe o Attemsih, kolesarska pot, sprostitve v naravi

ABSTRACT

In our project assignment, titled »Z bicikli in Attemsi«, we created an electrical bicycles travel program. The trail leads us through places around Styria, where the Attams family used to live and work.

Our main goal is to connect all generations through our touristic offer.

The common thread of the trail are stories about the Attems family. We collected them with the help of people that were directly connected with the counts. Our project is an upgrade of past project assignments.

The cycling trail leads us from the Slovenska Bistrica castle to the Štatenberg mansion. We also created other cycling trails based in Styria. They take tourists along places that were and still are connected with the Attems family.

KEY WORDS: electrical bicycle, counts Attems, stories about Attems family, cycling trail, relaxing in nature

KAZALO

1	UVOD	1
2	RAZISKOVALNI DEL NALOGE	1
2.1	METODE, UPORABLJENE V RAZISKAVI	1
2.2	OPREDELITEV VIROV, UPORABLJENIH V RAZISKAVI	1
3	OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA	1
3.1	TRŽNI CILJ IN ZASNOVA PROJEKTA.....	2
3.2	NAČRTOVANA PROGRAMSKA STRUKTURA.....	2
3.3	RAZČLENITEV PREDSTAVLJENE IDEJE IN OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA.....	2
3.4	OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA	4
	LOGOTIP	4
	ZLOŽENKA	4
	MAGNET Z LOGOTIPOM.....	4
	SLASTNA ATTEMSSOVA REZINA	4
	KNJIŽICA O ATTEMSIH.....	4
	FACEBOOK STRAN.....	4
4	NAČINI TRŽENJA TURISTIČNEGA PROIZVODA.....	5
4.1	IZDELEK OZ. STORITEV	5
4.2	CENA.....	5
4.3	DISTRIBUCIJA	5
4.4	PROMOCIJA IN AKTIVNOSTI ZA REALIZACIJO TRŽENJA NAŠEGA PRODUKTA	5
4.5	ČLOVEŠKI VIRI.....	6
4.6	FIZIČNI DOKAZI	6
4.7	KALKULACIJA	6
5	ZAKLJUČEK	6
6	VIRI IN LITERATURA	7
6.1	PISNI VIRI	7
6.2	SPLETNI VIRI	7
6.3	USTNI VIRI	7
	PRILOGE	vi

UVOD

V današnjem nemirnem in mimobežnem svetu je vse težje najti čas zase, za bližnje in za dejavnosti, ki bi nas spomnile na to, od kod prihajamo, kaj si želimo in kaj je naš cilj. Ljudje nismo le fizično povezani z naravo, ampak pa tudi duhovno in duševno. Za sprostitev in počitek so najprimernejši svež zrak, čista voda, naravne lepote naše bližnje in daljne okolice ter zgodbe, ki nas povezujejo. Še nikoli doslej človeštvo ni bilo na tolikšni stopnji globalizacije, kot se nahaja danes. Globalnost sveta se iz dneva v dan povečuje. S tem se seveda povečuje vpliv drugih kultur. Ljudje kulturo drugih narodov najbolj spoznavamo s potovanji. Marsikdaj pa se ne ozremo in pomislimo na našo domačo zapuščino in na naše domače naravne in kulturne znamenitosti. Namen naše naloge je privabiti ljudi nazaj v naravo, jih spodbuditi k opazovanju in spoznavanju njenih posebnosti in njenemu varovanju. S pomočjo poti, ki smo jo ustvarili, ljudje spoznavajo našo kulturno in naravno dediščino.

Trenutna turistična ponudba je v naših krajih zelo pestra, a med seboj se ne povezuje in ne dopolnjuje. Tukaj nastopimo z našo celovito ponudbo avtorji projektno-raziskovalne naloge. S povezovanjem dane turistične ponudbe in z zgodbami skušamo poti in znamenitosti približati vsem generacijam.

Tema naše raziskovalne naloge je potepanje z električnimi kolesi po deželi Štajerski, in sicer po krajih, kjer so nekoč živeli grofje Attems. Zato je tudi naslov naše naloge štajersko narečno obarvan. Za ta del Slovenije in predvsem za Slovensko Bistrico so bili Attems izjemnega pomena. Pri raziskavi smo se najprej osredotočili na zapisovanje zgodb o Attems, ki se jih starejši ljudje še spominjajo iz časov, ko je ta plemiška rodbina tukaj še delovala – ob koncu 2. svetovne vojne. Zgodbe so bile za nas osnova za oblikovanje popotovanja s kolesi. Naš projekt je hkrati tudi nadgradnja raziskovalne naloge Leje Gerečnik z naslovom Zgodbe o Attems, ki jo je z istima mentoricama pripravila v okviru natečaja Ljudske univerze Slovenska Bistrica leta 2016. Ker smo v zgodbah videli možnost širitve projekta na področje turizma, smo se jih odločili še dalje raziskovati in zbrati ter projekt razširiti in nadgraditi. V okviru mednarodnega turističnega festivala pri Turistični zvezi Slovenije smo tako pripravili kolesarsko pot, ki poteka med gradom v Slovenski Bistrici (občina Slovenska Bistrica) in dvorcem Štatenberg (občina Makole). Pripravili pa smo tudi druge različice popotovanja z električnimi kolesi, vse na območju Štajerske in v krajih, kjer so nekoč delovali grofje Attems.

1 RAZISKOVALNI DEL NALOGE

2.1 METODE, UPORABLJENE V RAZISKAVI

V naši raziskavi smo opravili pogovor z informatorji, gospo Zinko Dorn, go. Tatjano Pernek Tomaš in g. Stanetom Gradišnikom. Študijsko smo obravnavali teme, vezane na naravo, in zbrali ter prebrali zgodbe in legende o Attems. Analizirali smo turistično ponudbo na območju Občine Slovenska Bistrica, na terenu iskali rešitve za popestritev in oživitev turistične ponudbe našega kraja – Slovenska Bistrica in oblikovali nov turistični produkt. Za promocijo in trženje slednjega smo oblikovali knjižico, spominek, sladico, videospot in Facebook stran.

2.2 OPREDELITEV VIROV, UPORABLJENIH V RAZISKAVI

Za raziskovalno nalogo smo uporabili veliko informacij, virov in literature, navedene na koncu naloge. Uporabljali smo naslednje vire:

- splet, kjer smo poiskali splošne podatke o cenah ponujenih produktov;
- prospekte: informacije smo poiskali v reklamnem gradivu, ki smo ga dobili na TIC-u Slovenska Bistrica;
- strokovno literaturo: zgodovina grofov Attemsov;
- ustne vire: Pogovarjali smo se z go. Zinko Dorn, go. Tatjano Pernek Tomaš, g. Stanetom Gradišnikom.

3 OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA

Ustvarili smo turistični proizvod, sestavljen iz eno- in dvodnevne ponudbe. Grobo gledano gre za kolesarsko pot. Naš turistični proizvod je primeren za preživljanje prostega dne ali vikenda v neokrnjeni naravi in za občudovanje kulturne dediščine Slovenije ter bistriškega okoliša. Proizvod je

primeren za družine, pare ali posameznike, ki želijo skozi zanimive zgodbe doživeti lepote Slovenske Bistrice, njene okolice in dežele Štajerske. Naš cilj je ljudi prepričati, da sta lahko narava in kultura zabavna, zanimiva ter poučna, predvsem pa prava izbira za preživljanje prostega časa, sprostitve in osvoboditev od stresa.

3.1 TRŽNI CILJ IN ZASNOVA PROJEKTA

Namen naše naloge je predstaviti grofe Attemse kot pomemben člen v zgodovini Štajerske in ozavestiti ljudi z zgodbami, ki so povezani z njimi. Grofje Attems so bili predvsem v času baroka ena najvplivnejših rodbin na Štajerskem. S kolesi bi potovali po Attemsovih postojankah ter aktivno preživljali prosti čas. Z grofi, ki predstavljajo rdečo nit naše tematske poti po Slovenski Bistrici in njeni okolici, želimo privabiti čim več izletnikov. Na kolesarski poti bomo na mestih, kjer predvidevamo, da bi družine ali posamezniki potrebovali počitek, dodali tematske table z zanimivimi zgodbami, otroci pa bodo lahko iskali skriti zaklad. Pot tako postane zanimiva, poučna, predvsem pa kolesarje seznanja o zgodbah iz časa grofov Attemsov. Za kolesarje, ki bodo na poti dva dneva, smo tematsko pot nadgradili s športnimi aktivnostmi in zanimivim prenočiščem v bližnjem kraju.

3.2 NAČRTOVANA PROGRAMSKA STRUKTURA

Pri načrtovanju našega programa smo upoštevali naravne in kulturne danosti na območju mesta Slovenska Bistrica. V našo ponudbo smo skušali vključiti že obstoječe turistične infrastrukture (grad Slovenska Bistrica, Dvorec Štatenberg ...), ki ponujajo dejavnosti, kot so: posoja koles, ogled gradu, okrepčilo ...

Za izvedbo našega programa potrebujemo:

- zemljevid za kolesarsko pot,
- (električna) kolesa in opremo,
- magnet in kolesarsko torbico,
- knjižico z informacijami o kolesarski poti in grofih Attemsih.

3.3 RAZČLENITEV PREDSTAVLJENE IDEJE IN OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA

S projektom želimo izboljšati prepoznavnost grofov Attemsov v Slovenski Bistrici, ki so bili v času baroka ena najvplivnejših plemiških rodbin na Štajerskem. Potepanje z Attemsi bo razširilo našo turistično ponudbo. Obiskovalce želimo popeljati z električnimi kolesi po poteh in po krajih, kjer so nekoč hodili grofje Attems.

Naša pot temelji na osnovi več zgodb o Attemsih, ki smo jih zbrali s pomočjo lokalne skupnosti (*priloga št. 1*).

Knjižico, ki predstavlja kolesarsko pot z električnimi kolesi in Attemsi, dobijo obiskovalci na TIC-u v Slovenski Bistrici ali v gradu Slovenska Bistrica. Vsebuje zemljevida z označenimi mesti počitka, Attemsove zgodbe, napotke za nadaljevanje poti in informacije o možnih nastanitvah. Vsako mesto počitka vsebuje zanimivo Attemsovo zgodbo.

ENODNEVNI PROGRAM: Z bicikli in Attemsi (*priloga št. 2*)

Našo pot smo zasnovali kot kolesarsko pot. Na pot se lahko podamo z lastnim kolesom, ali pa najamemo električno kolo, ki ga je mogoče najeti v neposredni bližini gradu Slovenska Bistrica. Podjetje, ki se ukvarja z izposajo teh koles, se imenuje Electrom.

Pot Z bicikli in Attemsi se začne v Slovenski Bistrici – v gradu, ki je vse do konca druge svetovne vojne pripadal grofom Attemsom. Preko ceste se sprehodimo do grajskega parka, kjer lahko vidimo najstarejši gabrov drevored v Evropi in grajsko lopo, ki nosi posebno simboliko – zgodba o grofu Vettru von der Lilie in njegovi hčerki. Pot nadaljujemo proti Zgornji Bistrici, kjer si lahko ogledamo žago in lokacijo nekdanje vodne drče ob potoku Bistrica, po kateri so Attemsovi delavci spravljali les s Pohorja (zgodba o vodni drči). V nekdanji žagi je apartma, v katerem je možno prespati.

Pot nas vodi nazaj proti Slovenski Bistrici in proti Makolam. Mimo Bistriškega gradu in bivše Attemsove konjušnice (zgodba) se peljemo do Trga svobode, kjer v križišču zavijemo levo in pri knjižnici Josipa Vošnjaka desno. Ob poti vidimo staro stavbo – Občino Slovenska Bistrica. Ko prispemo do t. i. ravnine (čez avtocesto) se po njej peljemo mimo nekaterih bivših Attemsovih njiv vse

do železniške postaje. Ko jo prečkamo, se del poti peljemo skozi gozd – nižinski hrastov rezervat – ponovno v lasti rodbine Attems in nato mimo odcepa za Laporje, mimo Kočnega in Drumlažnega, dokler naposled ne prispemo do Ložnice – začetek občine Makole.

Pot nadaljujemo čez celotno Ložnico, mimo Mostečnega, kjer se nahaja okrepčevalnica Lovrek nato skozi Pečke, od koder prihaja Tim Gajser, svetovni prvak 2016 v MXGP kategoriji motokrosa. Ko prispemo do konca Pečk, se še nekaj minut peljemo, dokler na levi ne zagledamo razpadajočega poslopja – nekdanji Marof. Tukaj zavijemo desno in se vzpnemo po rahlem hribu. Ko prispemo do vrha, zavijemo na desno in nekaj časa pot nadaljujemo po makadamski cesti. Po okoli 200 m prispemo do Dvorca Štatenberg, ki ga je že leta 1696 dal postaviti Ignac Maria Attems. Po predhodni napovedi je mogoč ogled soban Dvorca Štatenberg in uživanje ob grajskem kosilu.

Ko se vračamo domov – proti začetku naše poti, se peljemo po isti poti vse do Bara Miha v Pečkah. Tam v križišču zavijemo na desno in se peljemo, vse dokler ne pridemo do dveh avtobusnih postaj – na obeh straneh. Tam zavijemo levo. Že čez nekaj 100 m vožnje prispemo do Hostla, kjer se lahko okrepčamo, ali pa celo prenočimo.

Po okrepčilu se vrnemo do glavne ceste, kjer na naslednjem odcepu zavijemo levo in pot nadaljujemo čez Stopno. Ves čas se držimo glavne ceste. Pot nadaljujemo čez Savinjsko in nekaj časa spet po kraju Pečke. Ko se spustimo po hribu navzdol, zavijemo na desno proti Sestržam. Peljemo se po cesti, ki vodi skozi gozd in pri stop znaku zavijemo na levo. Če še imamo čas, si lahko ogledamo Sestrško jezero (znano po močvirnatih rastlinah in številnih labodih), ki leži takoj za krajem Sestrže, do njega pa vodi makadamska pot. Pot nas pelje po dolgi ravnini, skozi dva gozdova, vse do Trnovca pri Slovenski Bistrici. Nadaljujemo čez Vrhlogo in Črešnjevce in v krožnem križišču na Črešnjevcu zavijemo v tretjem izvozu – proti Slovenski Bistrici. Sledi strm spust in nato manjši klanec. Ko čez nekaj minut ponovno prispemo do t. i. ravnine, pri stop znaku zavijemo na desno in nadaljujemo pot po že znanem terenu vse do gradu Slovenska Bistrica. V času uradnih ur je mogoč tudi ogled gradu Slovenska Bistrica. Prav tako bo v prihodnje v trgovini gradu Slovenska Bistrica mogoč nakup naših spominkov (magnet in kolesarska torbica) ter knjižica o poti.

DVODNEVI PROGRAM: Z bicikli in Attems (priloga št. 3)

Pripravili smo zanimivo in aktivno ponudbo za družine z otroki in za ostale obiskovalce, ki želijo vikend kakovostno preživeti v naravi, poskrbeti za dobro počutje in sprostitev.

1. DAN (sobota)

Prvi dan se obiskovalci podajo na pot, ki je opisana v enodnevem programu.

2. DAN (nedelja)

Drugi dan se lahko obiskovalci podajo na ogled širše okolice:

a) Mariborski okoliš:

Našo pot bi pričeli v središču Maribora, in sicer pri Kužnem znamenju. Od tam bi se napotili po Koroški cesti vse do Gosposvetske ceste. Peljali bi se mimo Termalnega centra Fontana in nato prispeli na Celovško cesto. Po poti bi bilo poskrbljeno tudi za hrano in počitek, in sicer v gostišču Rotovž, ki je malo pred našo glavno atrakcijo-Brestrniškim gradom. Mimo Rotovža nas pot vodi v Brestrnico, kjer si bomo ogledali grad, ki je nekoč pripadal grofom Attemsom (zgodba). Po ogledu bi se odpravili skozi Jelovec in Stare Sleme na Ruško cesto do Ruš in od tam nazaj proti Mariboru, skozi Bezena in Limbuš.

b) Rogaška Slatina, Podčetrtek in Olimje:

Našo pot bi začeli v Rogaški Slatini, in sicer pred Zdraviliškim parkom (Attemsov kip). Odpeljali bi se skozi Rajnkovec, Pristavico, Nimno in Vinarje ter prispeli do Podčetrтка.

Iz Podčetrтка, kjer bi začeli kar z ogledom enega izmed Attemsovih gradov, bi se podali skozi kraj Slake vse do Olimja, kjer danes stojita samostan in čokoladnica – nekdanja Attemsova posest. V samostanu je nekoč delovala ena najstarejših lekarn v Evropi, ogledamo pa si lahko tudi samostansko cerkev z relikvijo bl. Antona Martina Slomška in zeliščni vrt. Samostanska trgovinica nam ponuja zdravilne čaje in druge pripravke. Po naporni poti bi se lahko okrepčali na domačiji Haler. Nazaj bi se vrnili po isti poti, kot smo prišli. Ob poti bi si lahko ogledali še znameniti Jelenov greben in cerkev Device Marije na Pesku, kjer so še danes vidne freske. Vse umetnostno bogastvo, ki se skriva v tej cerkvi, kaže, kako velikodušni so bili njeni mecen grofje Attems, ki so pripomogli, da danes marsikje na Štajerskem občudujemo baročno umetnost.

c) Dornava

Našo pot začnemo na Ptuj, in sicer v mestnem parku. Odpravimo se mimo Qlandie in mimo TC Supermesta Ptuj po cesti, ki vodi v Spuhljo. Pred Spuhljo si lahko ogledamo tudi zeleni pas mesta Ptuj. Ko prispemo v Spuhljo, si nabereemo novih moči v Villi Monde. Za Villo Monde po prvem odcepu na levi strani nadaljujemo pot proti Dornavi, kjer nas pričakuje še en grad grofov Attemsov. Ko končamo z ogledom, se iz Dornave napotimo proti Mezgovcem ob Pesnici, kjer pri bencinski črpalki Petrol zavijemo desno proti naselju Borovci. Dokaj ravna cesta nas bo vodila nazaj do Spuhlje, kjer se spet lahko okrepčamo v Villi Monde. Po poznani poti se odpravimo nazaj do naše začetne točke, ki je bila v mestnem parku na Ptuj. Na Ptuj si lahko ogledamo še staro mestno jedro, minoritski samostan in Ptujski grad, kjer je danes tudi muzej s številnimi zbirkami.

3.4 OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA

Za zadovoljitev potreb obiskovalcev smo temeljito načrtovali in oblikovali vse sestavine turističnega proizvoda:

LOGOTIP (priloga št. 4)

Za večjo prepoznavnost našega turističnega proizvoda smo s pomočjo prof. Roka Dragiča zasnovali logotip.

ZLOŽENKA (priloga št. 5)

Ustvarili smo knjižico, ki vsebuje najpomembnejše informacije za kolesarje na poti.

MAGNET (priloga št. 6)

Magnet je ročno delo. Oblikovan je iz naravnih materialov. Izdelala ga je Katja Šlamberger na podlagi priporočila TIC-a v Slovenski Bistrici, na katerem iz izkušenj s turisti ugotavljajo, da se magneti od vseh spominkov najbolj prodajajo.

TORBICA ZA KOLO ali ZA NOŠENJE OB PASU (priloga št. 7)

Oblikovali smo unikatno torbico iz naravnih materialov (bombaž), ki se lahko nosi ob pasu. Pri tem smo se zavedali ekološke usmerjenosti v zelenem turizmu in jo zasnovali s pomočjo nadcikliranja – upcykling. Izdelana je iz starih kavbojk, bombažnih moških srajc, ki služijo kot podloga ter ponovno uporabljenih gumbov. Njeni robovi so zaobljeni, da ne moti gibanja, kadar jo nosimo ob telesu. Po obliki je ploščata, da ne zavzame veliko prostora in služi kot dodaten žep, ki ga z lahkoto snamemo, kadar to želimo ter ga prestavimo na kolo (npr. med vožnjo).

V torbici je prostor za najnujnejše predmete, ki potujejo ves čas z nami, npr. prenosni telefon, ključi, osebni dokument, denar, robček ...

Ko se s kolesom ustavimo in ga parkiramo, torbico preprosto nataknemo na pas in jo odnesemo s seboj.

SLASTNA ATTEMISOVA REZINA (priloga št. 8)

Recept Attemsove smo zasnovali s pomočjo naših babic.

KNJIŽICA O ATTEMSEIH

V načrtu je tudi ustvarjanje knjižice, v kateri bodo zbrane zgodbe (priloga št. 1) o Attemsih. Slikanica bo služila kot dodatna motivacija za otroke, odraslim pa bo predstavila del naše krajevné zgodovine.

POBARVANKA (priloga št. 9)

Pobarvanke temeljijo na objektih, ki so povezani z grofi Attemsi in se nahajajo ob kolesarski poti. Pobarvanka je oblikovana za otroke in tudi odrasle z namenom, da tudi oni na slikovit način spoznajo grofe Attemse. Kot promocijski material jo bomo predstavili na turistični tržnici.

FACEBOOK STRAN (povezava: <https://www.facebook.com/Z-bicikli-in-Attemsi-650359981755443/?fref=ts>)

Da bodo ljudje lažje našli informacije in podrobnosti o poti, smo zasnovali tudi Facebook stran. Na njej obiskovalci preberejo dodatne informacije o naravni in kulturni dediščini, s katero se srečajo na poti in načrtujejo izlet. Preko Facebook strani bodo lahko s pomočjo povezav prišli tudi do drugih turističnih informacij o Občini Slovenska Bistrica.

4 NAČINI TRŽENJA TURISTIČNEGA PROIZVODA

Oblikovali smo vse sestavine trženjskega spleta.

4.1 IZDELEK OZ. STORITEV

Naš turistični proizvod smo postavili v zeleno kulturno-zgodovinsko zapuščino z namenom, da bi mlade povezali z naravo in kulturo. Želeli smo ustvariti in pripraviti program, v katerem bi narava in mesto Slovenska Bistrica postala zabava, vir energije in duhovne sprostitev. Pester program smo pripravili za vse ciljne skupine (starejše, mlajše in otroke).

4.2 CENA

Ceno turističnega proizvoda smo oblikovali tako, da smo se pozanimali o cenah najema električnega kolesa, morebitni nočitvi, hrani in posameznih storitvah, ki bi jih lahko popotnik na poti koristil ter na osnovi tega sestavili kalkulacijo za kupca.

4.3 DISTRIBUCIJA

Glede na to, da so naši potencialni obiskovalci družine in ostalo prebivalstvo, bomo uporabili neposredne prodajne poti. Produkt bomo predstavili na mednarodnem festivalu Več znanja za več turizma 2017, na šolski spletni strani z video oglasom, na Facebook strani ter s pomočjo promocijskega materiala na TIC-u Slovenska Bistrica. Kolesarsko pot bomo promovirali tudi v različnih ustanovah, kot so vrtci in šole.

Prilagamo načrt izvedbe turistične predstavitve naše poti na turistični tržnici, saj se zavedamo, da je tudi od tega odvisno, kako bo ideja prepoznana in med ljudmi sprejeta. Načrtujemo delo po naslednjih korakih:

- Postavili bomo izvirno stojnico, ki bo ponazarjala našo ponudbo na poti in predstavljala naravno in kulturno dediščino ožje in širše okolice naše poti ter bo zato nekaj posebnega.
- Na stojnici bomo predstavili občino Slovenska Bistrica z njeno okolico ter območja, ki so nekoč pripadala grofom Attemsom oziroma zgodbe, ki so povezane z njimi.
- Na stojnici bomo imeli pripravljene knjižice, ki jih bomo zainteresiranim obiskovalcem razdelili kot promocijski oz. predstavitveni material.
- Pripravili bomo turistična spominka, in sicer magnete in kolesarske torbice.
- Pripravili bomo predstavitveni video poti potovanja z električnim kolesom in Attems po Slovenski Bistrici in njeni okolici ter ga predstavili ljudem.
- Oblikovalci in izvajalci predstavitve na tržnici bomo oblečeni enotno, v skladu z našo tematiko.
- Največji poudarek bo namenjen komunikaciji z obiskovalci tržnice.

Prepričani smo, da bomo s temi dejavnostmi in zagnanostjo navdušili obiskovalce in tako pripomogli k turistični ponudbi v svojem kraju.

4.4 PROMOCIJA IN AKTIVNOSTI ZA REALIZACIJO TRŽENJA NAŠEGA PRODUKTA

Za realizacijo trženja našega produkta in s tem boljšo prepoznavnost Slovenske Bistrice in njene okolice smo uporabili naslednje metode tržnega komuniciranja:

1. Oblikovali smo svojo Facebook stran, ki bo obiskovalce informirala o našem projektu in poteku aktivnosti. Tematsko pot bomo oglaševali z videoposnetkom, ki smo ga objavili tudi na spletni strani naše šole. Morebitna vprašanja nam bodo zainteresirani obiskovalci lahko postavili na Facebook strani.
2. Za promocijo poti bomo čez leto s pomočjo TIC-a (ali turistične agencije) organizirali več dejavnosti v obliki izletov in jih promovirali v šolah, vrtcih in tudi v lokalnem časopisu Panorama.
3. V pripravi je slikanica z Attemsovimi legendami. V načrtu imamo sodelovanje z vrtcem Otona Župančiča in dvema OŠ v Slovenski Bistrici, ki jih bomo obiskali. Otrokom bomo pripovedovali zgodbe o Attemsih in jim tako skušali v grobem predstaviti nekdanjo podobo Slovenske Bistrice. Predstavili in razdelili jim bomo tudi knjižice, ki jih bodo odnesli domov in bodo tudi svoje starše navdušili za obisk našega produkta.

4. Pripravili smo pobarvanko o grofih Attemsih. V njej smo na slikovit način predstavili njihove najpomembnejše like. Z vrtcem Otona Župančiča smo se dogovorili, da jih bomo na dan odprtih vrat obiskali. Otrokom bomo razdelili pobarvanke in se z njimi pogovarjali o tej temi.
5. Tematsko učno pot bomo predstavili županu Slovenske Bistrice, g. Ivanu Žagarju, z namenom podpore projektu in vključenosti v ponudbo našega kraja.
6. Predstavitev projekta »Z bicikli in Attems« v javnih medijih, najprej v lokalnih: tednik Panorama, tednik Bistriške novice, radio Rogla, in kasneje širše.
7. Zasnovali smo logotip, ki ponazarja našo pot.
8. Izdelali smo knjižico in spominke, ki jih bomo razdelili med otroke in obiskovalce sejma.

Prepričani smo, da bomo s temi dejavnostmi in zagnanostjo navdušili obiskovalce in tako pripomogli k turistični ponudbi našega kraja.

4.5 ČLOVEŠKI VIRI

Glede na to, da so naše aktivnosti namenjene tako družinam kot tudi starejši populaciji, bomo turističnim delavcem TIC-a v Slovenski Bistrici natančno predstavili program in dopolnilne aktivnosti. Posebna pozornost je namenjena najmlajšim z vsebino pobarvanke. Skupaj bomo izvedli tematski popoldan in tako postavili temelje trženja tematske poti, ki bo občini prinesel nove goste. TIC v Slovenski Bistrici bo našo idejo trženja izvajal.

4.6 FIZIČNI DOKAZI

Na turistični tržnici bo možnost ogleda knjižice, v kateri je na kratko povzet naš produkt. Obiskovalci si bodo lahko prebrali informacije o naši poti. Kot promocijski material smo izdelali tudi magnete in kolesarske torbice. Ustvarili smo Facebook stran, kjer bomo ob promocijskem spotu in objavljanju aktualnih slik javnost sproti obveščali o novostih, aktivnostih.

4.7 KALKULACIJA

Na podlagi zbranih podatkov o cenah turističnih storitev in materialov, smo izdelali cene turističnega proizvoda. Cene vsebujejo DDV (*priloga št. 10*).

5 ZAKLJUČEK

Ocenjujemo, da bo turizem postal v prihodnosti vodilna panoga slovenskega gospodarstva. Menimo, da si tudi Občina Slovenska Bistrica prizadeva, da bi bilo tako. Še zmeraj pa ostaja mnogo področij premalo raziskanih.

Z našo projektno nalogo smo želeli prikazati lepote Slovenske Bistrice in njene okolice ter jih predstaviti obiskovalcem na čim privlačnejši način.

Zdi se nam pomembno, da ohranjamo zgodovino kraja, zato smo izdelali projektno nalogo, ki se navezuje na plemiško rodbino Attems, ta je bila v preteklosti zelo pomembna za razvoj teh krajev. Zadnji bistriški grof je bil po pričevanjih meščanov označen kot dober, pošten in plemenit. Žal pa je skupaj z ženo tragično končal ob koncu 2. svetovne vojne v doslej ne povsem pojasnjenih okoliščinah. Naloga in zgodbe prispevajo k ohranitvi lepih spominov nanju. Od ustnih virov smo izvedeli tudi (ga. Dorn, ga. Pernek Tomaš), da je zadnji grof spoštoval slovenski jezik in kulturo.

Hkrati smo poskušali nalogo narediti čim bolj prijazno okolju, zato smo uporabili električna kolesa, ki so vsako leto bolj priljubljena.

Ker smo se osredotočili na vse starostne skupine uporabnikov, smo naredili enodnevno, in dvodnevno kolesarko pot, tako da se vsak posameznik sam lahko odloči, na katero pot bo odšel glede na svoje zmožnosti in čas, ki ga ima na voljo.

Verjamemo, da nam je z našim turističnim produktom uspelo zasnovati kakovostno turistično ponudbo, ki bo privabila ljudi iz svojih domov.

Izkušnje, ki smo jih pridobili z raziskovanjem in pisanjem te naloge, so pripomogle k večjemu poznavanju naših krajev, legend in ljudi.

6 VIRI IN LITERATURA

6.1 PISNI VIRI

1. Brumec Mikec, Mateja; Bračko, Maja; RIC Slovenska Bistrica. (2009) Podeželje. Slovenska Bistrica: Zadruga Las.
2. Čar, Janko; Gradišnik, Stane; Koropec, Jože; Osojnik, Vojteh; Šerbelj, Ferdo. (1990). *Zbornik občine Slovenska Bistrica II*. Ljubljana: Tiskarna Tone Tomšič.
3. Hozan, Andrej. *Arije grofov Attemsov na bistriškem gradu*. Večer, 30. april 2016.
4. Hudeček, Jože. (1997). *Na počitnicah*. Maribor: Obzorja.
5. Munda, Mirko. Bistriški Attemsi. Večer, 23. januar-7. februar 1996.
6. Šerbelj, Ferdinand. (1992). *Deželni glavar Štajerske Ferdinand Marija I. grof Attems 1746-1820*. Rogaška Slatina: Zdravilišče Rogaška Slatina.

6.2 SPLETNI VIRI

1. Češčut, Marija. Attems. [online]. (2013). Slovenska biografija. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU. Pridobljeno 7. 5. 2016 na spletnem naslovu: <http://www.slovenska-biografija.si/rodbina/sbi131599/>
2. Červek, Urban. [online]. (2015). Delo. Pridobljeno: 14. 5. 2016 na spletnem naslovu: <http://www.delo.si/ozadja/alozj-pucko-zasebni-gozdar-druzine-attems.html>
3. Dvorec Štatenberg [online]. Restavracija Dvorca Štatenberg. (2013-2015). Pridobljeno 30. 4. 2016 na spletnem naslovu: <http://www.dvorecstatenberg.si/dvorec>
4. Usodna križpotja bistriških Attemsov [online]. Večer, 5. 8. 1996. Pridobljeno 8. 5. 2016 na spletnem naslovu: <http://bit.ly/1Ocfj4Z>
5. Zgodovina gradu Slovenska Bistrica [online]. Zavod za kulturo Slovenska Bistrica. (2016). Pridobljeno 30. 4. 2016 na spletnem naslovu: http://www.zavod-ksb.si/?page_id=627

6.3 USTNI VIRI

1. Zinka Dorn, intervju izveden aprila 2016
2. Alojz Pucko, intervju izveden avgusta 2016
3. Tatjana Pernek Tomaš, intervju izveden decembra 2016
4. Stane Gradišnik, intervju izveden novembra 2016

PRILOGE

1. PRILOGA: Zgodbe o Attemsih

Pričevanje gospe Dorn

Gospa Zinka Dorn je danes 91-letna gospa iz Slovenske Bistrice. Nekoč je služila pri grofu Ferdinandu Attemsu in je hkrati bila edina, ki je stanovala v gradu (ostali, ki so bili pri grofu zaposleni, so živeli v grajski pristavi).

Opomba: v času nastanka naloge je gospa preminula. S hvaležnostjo se je spominjamo.

Gospa Dorn odnese večerjo grofu v zapor

Ko so grofa Ferdinanda zaprli, je gospodična Elza Požarnik naredila zanj večerjo. Gospo Dorn, ki je delala na gradu in tam tudi stanovala, so prosili, naj mu nese večerjo v zapor. V zaporu so ji dovolili, da mu je izročila večerjo. Naslednji dan je bil v zaporih Kac, ki je gospo Dorn z večerjo nagnal z besedami, naj izgine in naj je nikoli več ne vidi tam. Ni ji dovolil, da bi večerjo izročila grofu. Kuharica Marija je naslednji dan spet nagovorila svojo sodelavko, da bi ponovno odnesla večerjo. In spet je ga. Dorn naletela tam na Kaca, morala je ostati tam, nato pa jo je tako grobo odgnal, da so opustili prizadevanja, da bi grofu še prinesli hrano v zapor.

Grof je tudi naročil, ko je bil zaprt, naj mu prinesejo zlato cigaretno dozo. Šefica Elza v gradu je vila roke, da je vse zapečateni in ne morejo do stvari. Kasneje so ugotovili, zakaj si je želel prav ta predmet. V cigaretnico je grof dal vgraditi zadnji izstrelek iz svoje puške, ki ga je izstrelil na safariju v Afriki, ko se je tam izgubil. Pok tega strela je bil odločilen za ljudi, ki so ga iskali. Ker mu je izstrelek takrat prinesel srečo, si je želel imeti cigaretnico pri sebi v zaporu. Upal je, da mu bo tudi tokrat prinesla srečo.

Zgodba o ljubezni med grofom in grofico (»v dobrem in slabem ...«)

Ko sta bila grof in grofica zaprta v Bresternici, je gospa Dorn šla k njima. Vratar ji je rekel, naj malo počaka. Nesla jima je paket, ki so ga pripravile kuharice. Takrat je grofica smela priti do gospe Dorn in ji je povedala, da bi lahko ona šla domov. Grofica je v zaporu vseeno ostala zaradi svojega moža, ker se je bližala grofova obletnica in ker so jima stražarji dovolili, da sta se lahko zjutraj srečala in si od daleč pomahala.

Pet delavcev rešenih pred vpoklicem v vojsko

V zgradbi, kjer je bil nekaj časa Drogerie markt, sedaj pa prodajajo parfume (Partizanska 27) je bila nekoč šola za jahanje (Reitens Schule). V času vojne so tam izdelovali generatorski les. To so bila bukova drva, nažagana na koščke, velike 8-10 cm. Tovornjak je to uporabil spredaj in so les kurili namesto bencina. Grof je s to proizvodnjo lahko rešil pet delavcev, da jih niso vpoklicali v vojsko. Delavci so morali spati na Pristavi, da jih ne bi dobili partizani. 10 m³ lesa je moralo biti vedno na zalogi. Lastniki kamionov, ki so imeli predelan sistem iz nafte ali bencina na generatorski les, so bili zaradi pomanjkanja goriv prisiljeni uporabljati tovrstni les.

Grofova sinova sta opravila izpit

Na gradu je bil osebni zdravnik dr. Simon Jagodič. Otroci pa niso hodili v redno šolo, ampak so imeli na gradu svoja učitelja. To sta bila gospod in gospa Metlika. Konec leta so morali otroci grofov zato, da bi jim priznali šolo, priti pred izpitno komisijo. Učitelja sta bila malo zaskrbljena, ker sta se čutila odgovorna za njihovo znanje. Franci in Luj sta prišla pred ravnatelja Tajnika. Vse sta dobro znala. Na koncu pa so ju vprašali, če znata himno. Po izjavah ge. Metlika sta fanta strumno stopila skupaj in odločno zapela. Ravnatelj je rekel, da je dovolj, da sta vse uspešno opravila.

Gospodarjenje Attemsov med vojno

V Bistrici je bila nekoč tovarna klincev za lesene žblje, ki so jih uporabljali za pritrdjevanje podplatov na čevlje in elektrarna za vso elektriko v gradu. V bistriškem parku je bila vrtnarija, ki je občasno prodajala in oskrbovala ves grad. Urejeno je bilo tudi lovišče in grof je šel vsak dan na sprehod. Njegovi sinovi so šli zraven, dokler so še bili doma.

Na Pohorju so imeli Attemsi preko 2000 ha gozdov, njihov gozd pa je bil tudi na Cigonci. Z vrha Pohorja je bila do Zgornje Bistrice tudi vodna drča.

Na koncu je stala najmodernejša žaga, zemljišče pa je imel grof v najemu. Vsak mesec je prišla h grofu redka stranka po najemnino in grof jo je vedno sprejel. Najemnima je bila vezana na ceno, ki jo je imela najboljša banatska pšenica. (Danes je objekt žage v lasti družine Tomazini in služi v turistične namene).

Na Cigonci je rastla morska trava, malo stran pa je bilo nasajenih veliko brez. Dve ženski, ki sta bili tam zaposleni, sta jo spletali v kite. Z njimi so tesnili »fosne« na vodni drči. Ko so se hlodi spravili do drče, je moralo plavljenje potekati pod strogim nadzorom, da se ni kaj zapletlo in niso hlodi leteli v grapo. Plavljenje lesa je moralo biti previdno delo. Takrat je bil glavni gozdar Hubert Požarnik, podgozdar pa Križmanič. Na Pohorju sta bila gozdarja tudi Špenga in Tomazini.

Vrtnar je bil pri svojem delu samostojen. Za vinograd je bil odgovoren Braučec. Veliko vinogradov je bilo tudi v Ritoznoju.

Ko so se naredila drva, se jih je z mulami prestavilo na taka mesta, da se je lahko z njimi sankalo v dolino.

Med vojno so že imeli traktorje, tovornjakov pa ni bilo veliko.

Ekonom Sušec je vodil vrtnarstvo, kletarstvo in vinogradništvo. Gozdarji pa vse drugo. Poljedelstva na gradu ni bilo veliko, samo toliko, da so preživeli živali v hlevu. Hlapci so živeli v hiši pri parku. V Pristavi sta bila Pišorn in Robar. Na vrhu je stanovala Elza Požarnik, ki je vodila stike z javnostmi.

Ko je bilo vojne konec, je bila v parku ena gora »pancerfaustov« in orožja. Bali so se, da se bo tega kdo polastil, zato so to odpeljali.

V grad je prišlo ministrstvo za gozdarstvo in lesno industrijo. Nastavili so svojega direktorja. Potem so se direktorji menjavali. Tudi inženir Jerman (med vojno je bil komandant) je prišel v grad s svojo mamo. Jerman se je držal stran od vseh, tudi od Ozne. Maja 1946 so se odpeljali skupaj z grajskimi uslužbenci na Ptuj. Tam so pekli prašička in se niso udeležili povorke v Bistrici. Jerman je s seboj iz Ljubljane poleg mame pripeljal še svojega šoferja in tovornjak. Takrat so bili še grofi živi.

Kasneje je šel Jerman na Švedsko. Na poti je spoznal neko Čehinjo.

Po vojni so vse grajske uslužbenke izselili. Ga. Dorn je morala iz gradu. Tudi kuharice so morale oditi. Šefinja Elza, ki je bivala v Pristavi, je bila odpeljana in ubita. Imela je sezname grajskega premoženja. Bala se je, kaj bo rekel grof, ko se bo vrnil.

Les kot vir preživetja

Pred drugo svetovno vojno je bilo v Slovenski Bistrici malo ljudi. Kmetje so imeli po dva ali tri »voleke«, ki so znali sami priti domov.

Veleposestvo Attems se je preživljalo z lesom, ki so ga imeli na Pohorju. Kljub temu, da je les predstavljal veliko bogastvo, je bila težava v tem, da ga je bilo težko spraviti do žage in potem v dolino. V veleposestvu se je sekalo po 100-letnem planu. Imeli so omaro s predalnikom in načrti za sečnjo. (Po vojni je bilo to uničeno – dokumentacijo 100-letnega plana so zmetali iz omare in jo raztrgali.) Po vojni se je marsikaj spremenilo, ker je plastika nadomestila les.

Grof Ferdinand – dobrotnik ubogim

Družina Attems je z drvni oskrbovala ubožni dom. Poleg drv so v gradu vsak teden spekli eno veliko krušno peč kruha za uboge in otroke.

Enkrat je grof na dvorišču srečal ubogega fanta in ga vprašal, če potrebuje kruh. Peljal ga je v grad h kuharici Emi in ji naročil, naj mu da kruh. Kuharica je dejala, da je kruh že dobil. Grof pa ga je vprašal, kam je kruh dal. Fant mu je povedal, da ga je pojedel, ker je bil zelo lačen. Grof je zatem naročil, naj mu kljub temu ponudijo kruh.

Grof je bil tudi krstni boter vsakemu 10. otroku, ki se je rodil v številni družini delavcev.

Attemsovi otroci in njihovo šolanje

Za osnovnošolsko izobraževanje Attemsovih otrok so skrbeli domači učitelji. Njihov hišni zdravnik pa je bil dr. Jagodič. Za versko izobraževanje je skrbel Apt Adalbert von Neipperg OSB, ki je izmed vseh naštetih živel v gradu. Sedaj teče postopek, da bi ga v Vatikanu proglasili za blaženega.

Velikokrat so se igrali so se s Štrigerjevimi otroki, zadaj na dvorišču, kjer je bilo tenis igrišče. Ko so igrali tenis, jim je otrok (sin hlapca Goloba) pobiral tenis žogice. Otroci so po uspešno zaključeni šoli nadaljevali šolanje na Mariborski gimnaziji, zatem pa nadaljevali s študijem v Gradcu.

V Bistrici je bila štirirazredna meščanska šola, štirikrat na teden je bil pouk popoldan. Takrat so imeli na urniku gospodinjstvo, stenografijo in strojepis. Večinoma so se šli učenci učiti za trgovce ipd. Ko je bilo konec pouka in je nastopila 2. svetovna vojna, je ravnatelj svojim učencem držal govor. Povedal jim je, da so končali šolo in

dobijo samo še zaključna spričevala. Če bodo pridno in pošteno delali, si bodo lahko služili kruh. Po zaključku vojne pa se je veliko spremenilo. Vsi so morali takoj v službo, ker ni bilo denarja. Veliko moških je moralo na služenje vojaškega roka.

Negotovi časi in odločitve

Januarja 1945 je bila baronica Mannsdorf bolna. Nameravali so jo preseliti v Salzburg. Ga. Dorn bi jo morala spremljati ob štirih zjutraj. Pred odhodom je ob desetih zvečer prišel grof klicat go. Dorn, da ne gresta z baronico nikamor. Zjutraj se je ga. Elza v pisarni začudila njihovi novi odločitvi in temu, da odločitve kar naprej spreminjajo.

Praznovanja pri Attemsovih

Praznovanja so grofje imeli vsa v zelo ozkem krogu. To je bilo predvsem za božič. Otroci so bili lepo in skromno vzgojeni. Ni bilo nobenega razkošja.

Dogodki ob koncu vojne

Vse dogajanje se je odvijalo ponoči. Grof in grofica sta bila zaprta v Slovenski Bistrici. Za baronico in Emila Hansa se nič ne ve, kako sta odšla. Pri Kosu so ponoči pobili konje in Neuholtovega hlapca. Elza je rekla ge. Dorn, naj ne hodi nič gledat, ker nikoli nisi vedel, če te bo kdo izdal.

Prav tako so poleti leta 1945 odpeljali Elzo. Ponjo so prišli v pisarno in jo odpeljali neznano kam. Ga. Elza je dala ge. Dorn listek, na katerem je pisalo, da naj pokliče prijatelje na Češko, da se jim bo oglasila. Po tem, ko so jo odpeljali, se ni nikoli več pojavila. Go. Elzo so najverjetneje odpeljali, ker se je preveč zanimala za stvari, za katere se ne bi smela. Zelo jo je skrbelo, kaj bo rekel grof, ko se bo vrnil, ker so odvažali imetje. Plombe na gradu so odtrgali, odpeljali premoženje in zaplombirali nazaj. Takrat je bil upravnik narodne imovine g. Omerza. Ga. Elza je imela sezname premoženja. Skrbela je za imovino grofov. Od uprave je zahtevala sezname predmetov, ki so jih odpeljali.

Grof in bistriški trgovci

Grof je sodeloval tudi z g. Liklom in g. Cafom. Caf je bil premožen trgovec, imel je vse, razen železa. Grof je pri njem pogosto kupoval. Gospod Caf je bil lovec, veliko časa je preživel na lovu in v lovski obleki. ga. Dorn je kratek čas delala pri njem in se ga spominja kot dobrega šefa. Vsak dan so imeli z njim vsi skupaj kosilo ob isti mizi (dve pomočnici, dva pomočnika, skladiščnik, kuharica, ga. Dorn in g. Caf). Pomembna trgovca v tistem času sta bila tudi g. Kac (zgradba nekdanje trgovine Volan, danes optika) in g. Maček. Gospod Maček se je ukvarjal s prodajo železa. Na trgu je imel zares dobro založeno železnino. V tistem času so zaposlovali sezonsko, največ dela je bilo jeseni. Rasteigerji so imeli mesnico. Lomili so tudi led za hladilnico (»Eiskeller«). Ljudje so pogosto v trgovinah jemali živila »na knjižico« - kredit in plačali kasneje, ko so spet imeli delo.

Roza Pitschl je bila lastnica papirnice. Danes je v tej stavbi papirnica DZS. Tam zraven je bila tudi apoteka, frizer in hotel Neuhold.

Ribniki in druge vode

Grajski ribnik je bil včasih tam, ker so zdaj bloki (Tomšičeva ulica), v grajskem parku pa je bil mali ribnik. Na Cigonci je bilo znamenito morsko oko. Pogosto so tam razočarani ljudje (predvsem ženske) delali samomore. Ni znano, da bi kogarkoli rešili, ki bi skočil vanj. Ko si enkrat skočil noter, nisi mogel več ven.

Grof Ferdinand podari les za ostrešje hiše

(Zgodbo je pripovedovala Julijana Kamenik, roj. l. 1906, po njeni smrti jo je zapisala njena vnukinja Vesna Sever.)

Bilo je okoli leta 1930. Eden najbolj znanih zidarskih mojstrov tistega časa v Slovenski Bistrici je gradil svojo dvostanovanjsko hišo. Meščani so ga radi najemali za gradnjo svojih hiš, saj je bil natančen in deloven, pa tudi načrte je narisal sam. Še danes je po mestu mogoče občudovati Sorčnikovo, Hameršakovo, Metlikovo, Šturmovo in še marsikatero vilo. Tudi cerkev na Žabljeku je ob pomoči svojega brata Mihaela in drugih mojstrov zgradil.

Nato je nastopila svetovna gospodarska kriza, ki se je s svojim repom dotaknila tudi Slovenske Bistrice. Zidar Vinko Kamenik je imel v mestni hranilnici naložen ves svoj denar za gradnjo novega doma. Štirje otroci in žena so se stiskali v najetem stanovanju pri njegovi teti v Zafostu. Čez noč je izgubil vse imetje – hranilnica je propadla in načrtovana nova hiša se je za nekaj časa lahko zdela zgolj privid. Ko je razmišljal, kako naj pride do

tako zelenega doma, se je odločil del po ženi pridobljene parcele prodati svojemu bratu Ignacu, ki je bil financar (uslužbenec davčne uprave). Začel je graditi hišo »dvojčka«, v kateri bi živeli njegova in bratova družina. On je prispeval delo, njegov brat pa denar za material. Gradnja je zaradi pomanjkanja sredstev počasi napredovala. Nekega dne je Vinko delal na svoji njivi na Jezah. Kupil jo je od grofov Attemsov. Na visokem konju je prijezdil grof Ferdinand Attems, ki je bil takrat tudi lastnik nižinskega gozda na Cigonci. Z Vinkom sta se zapletla v pogovor in verjetno ga je tudi grof poznal kot natančnega in marljivega zidarja. Ker je bil grof Ferdinand poleg tega, da je bil po izobrazbi doktor gozdarstva, tudi zelo dobrosrčen, je Vinku podaril les za celotno ostrešje hiše v gradnji.

Na Stepišnikovi ulici 14 v Slovenski Bistrici še vedno stoji polovica hiše nekdanjega stanovanjskega dvojčka, katere ostrešje sestavlja podarjeni Attemsov les in že 82 let priča o grofovi dobrodušnosti.

V gradu zavlada »novi graščak«

V romanu Jožeta Hudečka Na počitnicah beremo pripoved o tem, kako so pisatelja kot študenta, ki je bil med poletjem v Slovenski Bistrici na počitnicah pri svoji sestri takoj po 2. svetovni vojni, povabili na večerjo. Za grofovsko mizo se je zbrala družina novega upravitelja s Hudečkom kot gostom. Kot novi upravitelj je tam omenjen Lojze Zorman, vendar avtor v uvodu romana jasno pove, da je nekatera imena zaradi delikatnosti v zgodbi spremenil, imena poštenih ljudi pa je ohranil ista.

Iz pričevanj ge. Zinke Dorn (nekoč zaposlene pri družini Attems) je mogoče sklepati, da je šlo za inženirja Jermana. Po vojni je prišel v grad skupaj s svojo materjo in šoferjem kamiona.

O grofih, ki jih v gradu po vojni ni več bilo, Hudeček v svojem romanu na straneh 64-65 piše takole:

»Pa kje so zdaj ti grofje?« Vprašanje je bilo očitno tabu v tej družbi in vsi so se spogledali, kot da sem zaklel ali storil še kaj hujšega od tega, kar je posledica poštene vojaške porcije fižola. Gledal sem nedolžno, kar se le da in kar je značilno za take, ki jim uide tisto, kar sem bil prej omenil.

»Ne vem,« je rekel po daljšem premoru, izpolnjenem s pogledi, zatopljenimi v že prazne krožnike, »ne vem, tukaj jih ni!«

Abotno, to sem tudi sam vedel.

»Že takrat jih ni bilo, ko smo mi prišli sem, ko smo našli grad prazen in zapečaten. No, ja prazen: vse je bilo še notri, kot so oni pustili, preden so odšli. Kam, pa ne vem.« Najbrž Lojze tega le ni vedel – čeprav sem danes prepričan, da je in da so vedeli razen otrok vsi, ki so takrat sedeli za tisto mizo, za grofovsko mizo.

»Nemci so bili, tujega rodu, niso bili naši. Proč so morali, ker smo rekli, da bomo odslej lastniki svojega in da si ne bomo dali komandirati od tujcev.« Lojze je ponavljal tekst iz priročnika za terenske aktiviste. Njemu, inženirju, tega ni bilo treba. Ali pač?

»Pa kolaborirali so menda. Z Nemci.«

»Saj ni res!« Mati kot iz soda, iz globoke teme.

»Stari grof je imel vso vojno težave, ker je bil še v mirnih časih znan antinacist. Kaj pa naj star aristokrat z bivšimi, korumpiranimi socialisti, ki so se spentljali z buržuji?« Tudi mama je brala brošure, ki jih je bilo tisi čas vsepovsod polno pri roki, ampak poslušala je pa tudi, ljudi iz Bistrice najbrž, kakšne take, ki pred njo niso nehali pripovedovati na sredini. Zakaj se z mano niso hoteli tako pogovarjati? Ker sem bil premlad? Ker sem bil od drugod? Zakaj so pa starci lahko vsepovsod doma?

»Mama, to so samo domneve.«

»Kakšne domneve! Jaz to zagotovo vem, ti poslušaj pa samo one z ministrstva.« Mati je bila kot neposlušen, nepredvidljiv otrok, ki lahko spravi človeka še v neprijetnosti. Skrita za robom sence tistega svilenega senčnika, je kuhala svoje čudne, hudobne zarote.

»No, odpeljali so jih, najbrž so jim dali kje drugje podobno udobno bivališče.« Zdaj sem vedel, da ve, kaj se je z njimi zgodilo in tudi to, da se ni zgodilo nič dobrega.

Renata, nezakonska hči grofa Vettra von der Lilie

Jože Hudeček v svojem romanu na straneh 88-89 piše o Renati tako:

»Grof jo je imel na gradu kot spletično, čeprav so vsi vedeli, da je v resnici njegova hči, porojena iz ljubezni z neko meščanko. Pa pride na grad iz daljnih krajev mlad, lep potepuški vitez, pevec po božji volji – in Renata se na vrat na nos zaljubi vanj. On pa vanjo. Trajalo je to in trajalo, potem pa je moral tuji vitez naprej po svojih zmedenih poteh in skrivnostnih poslanstvih, Renata je ostala sama. Verovala je, da se vitez vrne, kot ji je bil obljubil in živela je leto in dan v tej veri, ki ji je dajala moč in upanje.

Ko je leto minilo, je upanje splahnelo in moč izginila. Šla je v grajski park, prav v ta kot kjer zdaj sediva in kjer je takrat rastle vse polno volčjih češenj – in se jih najedla. Ko so jo našli, je bila mrtva in vsa črna. Ljubezen jo je bila ubila.

Grof je dolgo žaloval za njo, potem pa je dal izkopati iz tega kota vse volčje češnje z zemljo, v kateri so rasle vred, nasuti v jamo belega peska z dna potoka, tistega, ki se zdi, kot bi zvezde svetile iz studenčne vode, ter dal Renato pokopati vanj, ker je kot samomorilke niso smeli zagrebsti v posvečeno zemljo. Tako je počivala nekaj časa, potem pa je prišel na grad spet tisti tuji vitez in spraševal po lepi spletični. Povedali so mu, kaj se je zgodilo. Prebledel je in odšel na njen grob, dolgo molil in jokal na njem, potem pa si z mečem še sam vzel življenje.

Pokopali so ga ob njej in na njun grob postavili tale paviljon, da bi se zaradi njune nesrečne ljubezni ljubimci naslednjih rodov bolj ljubili, ko bi sedeli na tej klopi ali sloneli tamle ob stebru in si obljubljali vse na tem svetu.«

Zakaj so Attemsi pustili grad propadati?

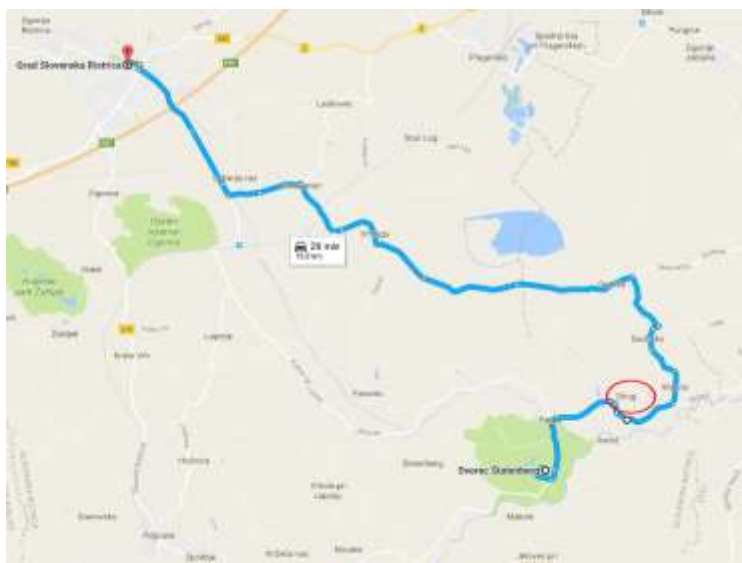
(Zgodba zapisana po ustnem izročilu, pripovedovala Hermina Gorčenko.)

»Na starem gradu Štatenberg je nekoč živel grof, ki je za ženo vzel ljubko grofično. Čez nekaj časa se jima je rodil sin Franc Dizma Attems, ki je bil živahen in se je največ igral na grajskem dvorišču. Nekega dne so mimo prijezdili razbojniki, ki jih je vodila tolovajka Špelka. Vdrli so na dvorišče, kjer se je fant igral z deklo. Dečka so ugrabili, dekla pa je seveda začela vpiti na pomoč, a še preden so pritekli grajski, je tolpa izginila in odpeljala fantiča.

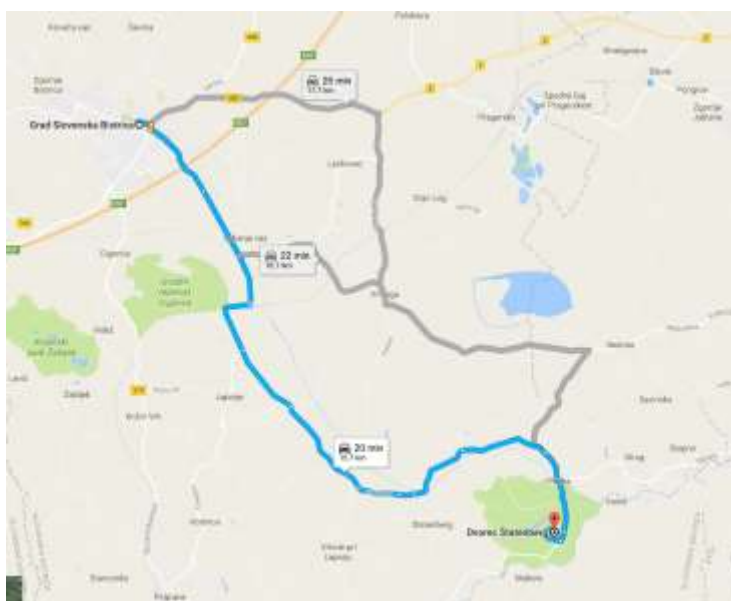
Grof je novico o ugrabljenem sinu sporočil kralju in ta je razpisal bogato nagrado za človeka, ki bo našel dečka. V grad je prišlo veliko junakov in preiskalo bližnje gozdove, toda dečka niso našli. Ko so že povsem izgubili upanje, je grofico, ki je neki večer slonela ob oknu, obiskala dobra vila. Vprašala jo je, zakaj je tako žalostna. Grofica ji je povedala nesrečno zgodbo. Vila ji je obljubila, da ji bo pomagala. Prijela jo je za roko in jo odpeljala v gozd. Po dolgi, strmi in temačni poti sta prišli do luknje, ki jo je zakrivalo grmovje. Grofica se je prestrašila, vila pa je odstranila veje, da sta lahko vstopili v votlino. Na pol poti sta se spet ustavili, prisluhnili in zaslišali jok. Sledili sta glasu in prišli v podzemno dvorano, v kateri sta zagledali malega Franca. Grofica ga je vzela v naročje in ga potolažila, potem so se neslišno splazili iz votline, da jih ne bi zalotili razbojniki. Ko so se vrnili na grad, se je grofica zahvalila vili in vprašala, kako naj ji poplača dobroto. Rekla je, naj na Boču da zgraditi cerkvico in jo posveti sv. Miklavžu. Presrečna mati je obljubo izpolnila, pozneje je blizu gradu postavila še cerkvico sv. Ane.

Ko je Franc Dizma Attems zrasel in so starši umrli, je večkrat posedal na grajskem vrtu. Nekega dne se je zazrl proti Boču in se spomnil razbojnikov in tolovajke Špelke. Obšel ga je srh in odločil se je, da zapusti mogočni grad in se preseli v dolino. Tedaj je stari grad začel propadati, Attems pa je na drugem, nižjem hribu postavil novega.«

2. PRILOGA: Enodnevni program: Z bicikli in Attems

Zemljevid 1: Načrt enodnevne poti

Zemljevid 2: Načrt enodnevne poti

3. PRILOGA: Dvodnevni program: Z bicikli in Attemsi

a) Mariborski okoliš

Zemljevid 3: Mariborski okoliš

b) Podčetrtek in Olimje

Zemljevid 4: Podčetrtek in Olimje

c) Dornava

Zemljevid 5: Dornava

4. PRILOGA: Logotip

Slika 1: Logotip

Logotip poti »Z bicikli in Attemsi« vsebuje elemente, ki so neposredno povezani z naravno in kulturno dediščino, s katero se srečujemo med popotovanjem po naši kolesarski poti. Vsebuje kolo, saj je naša pot zasnovana kot kolesarska pot. Drevesi na logotipu predstavljata najstarejši gabrov drevored v Evropi, ki se nahaja v grajskem parku v Slovenski Bistrici. Sta tudi simbol narave, ki nas spremlja ob poti. Logotip vsebuje grb Občine Slovenska Bistrica, saj se tukaj nahaja nekdanja glavna rezidenca grofov Attemsov.

6. PRILOGA: Magnet

Slika 2 in 3: Magneta

7. PRILOGA: Torbica za kolo

Slika 4: Torbica za kolo.

8. PRILOGA: Pobarvanke

Pobarvanka 1: Grad Slovenska Bistrica

Pobarvanka 2: Gabrov drevored

Pobarvanka 3: Grajska lopa

Pobarvanka 4: Grad Štatenberg

Pobarvanka 5: Grad Štatenberg

Pobarvanka 6: Sestrško jezero

Pobarvanka 7: Mesto Slovenska Bistrica

9. PRILOGA: Slastna Attemsova rezina

POSTOPEK

Vse sestavine, razen albert keksov, kuhamo, da se razpustijo in premešajo, dokler masa ne zavre. Nato odstavimo s štedilnika in vanjo vmešamo zdrobljene kekse. Pekač posujemo s kokosom, vanj vlijemo maso in jo tudi po vrhu potresemo s kokosom. Ko se masa ohladi in strdi, jo narežemo.

SESTAVINE:

- ½ litra mleka
- 20 dag sladkorja
- 20 dag prave jedilne čokolade
- 10 dag kokosa
- 1 margarina
- 50 dag zdrobljenih albert keksov

10. PRILOGA: Kalkulacija

a) Enodnevni izlet

Tabela 1: Cene na enodnevnem izletu

DEJAVNOST	CENA
Izposoja električnega kolesa (1 dan)	25 €
Ogled gradu Slovenska Bistrica	3 €
Magnet	2 €
Pobarvanka	3 €
Ročno izdelana kolesarska torbica	7 €
Attemsova rezina	3 €
Ogled dvorca Štatenberg in kosilo	po predhodnem naročilu in dogovoru
SKUPAJ	43 €

b) Dvodnevni izlet

Tabela 2: Cene na dvodnevnem izletu

DEJAVNOST	CENA
Izposoja električnega kolesa (2 dni)	50 €
Ogled gradu Slovenska Bistrica	3 €
Magnet	2 €
Pobarvanka	3 €
Ročno izdelana kolesarska torbica	7 €
Attemsova rezina	3 €
Ogled dvorca Štatenberg in kosilo	po predhodnem naročilu in dogovoru
Prenočišče in zajtrk v hostlu Strug	28 €
SKUPAJ	96 €

11. PRILOGA: Intervju z g. Alojzom Puckom, gozdarjem plemiške rodbine Attems

1. Kdaj in na kakšen način se je začelo vaše sodelovanje z rodbino Attems ter kako to, da ste ravno vi skrbnik teh gozdov?

Začelo se je tako, da sem delal kot vodja krajevne enote Zavoda za gozdove v Rušah, ki je bil lociran tako, da je del površin, ki so potem bile vrnjene družini Attems, bilo pod upravljanjem krajevne enote Ruše.

Ko so prvič prišli Attemsovi na ogled gozdov, ki so jih dobili vrnjene s sodno poravnavo z državo, smo se prvič srečali. Jaz sem takrat bil vodja krajevne enote in sem jim predstavil, kako se je v zadnjih 20-ih letih (torej od devetdesetih do 2010) gospodarilo s tistim delom gozdov. Takrat smo se hkrati tudi malo zaklepetali, nato pa so me čez slaba dva meseca povabili na še en razgovor in med drugim postavili vprašanje, če bi bil pripravljen z njimi sodelovati. Potem smo našli nek skupni jezik in takoj po tem, ko so ustanovili podjetje, ki naj bi se ukvarjalo z upravljanjem njihovih nepremičnin v Sloveniji, so me torej zaposlili v na novo ustanovljenem podjetju.

2. Kako bi Vi opisali rodbino Attems?

O sami rodbini vem verjetno toliko, kot vsak drugi, ki ni bil nikoli prej toliko z njimi v stiku. Torej vse, kar se ve, se ve na podlagi pripovedovanj in kratkih stavkov, ki jih domačini povedo okoli te družine. Kar se pa tiče teh treh vnukov, ki jih jaz poznam, torej dveh sester in brata, pa moram povedati, da so zelo svetovljansko naravnani ljudje, ki ne razmišljajo klasično in na kratki rok, ampak vse svoje projekte zastavljajo zelo dolgoročno.

3. Kaj se je od takrat – torej od leta 2013 v teh gozdovih spremenilo in kako novi lastniki gospodarijo z njimi?

Kar se tiče gozdov, je sprememba mogoče ta, da ne dela več vse eno podjetje, ampak je moja naloga ta, da pripravim (kot se v gozdovih to običajno tudi dela) program dela za vsako leto in poiščem ustrezne izvajalce, ki ta program uspejo izvesti – ne samo količinsko, ampak predvsem kakovostno.

Seka se torej toliko, kot se po gozdno-gospodarskih načrtih sme, opravljajo se tista dela, ki so potrebna za nek trajnostno naravnan razvoj teh gozdov – torej se trudimo na nek dolgi rok vzpostaviti stabilno gozdno posest, ki bi bila v stanju zagotavljati vse gozdu primerne funkcije.

4. Kakšne načrte ima družina Attems z gozdovi?

Z gozdovi predvsem načrtujejo, da so stabilni, v stanju, ki trajno prinaša nek donos. Sčasoma, ko pa se bo osnova gospodarjenja stabilizirala, že razmišljamo o nekih možnih dodatnih vlaganjih – na področju mehkega turizma, primarno ali sekundarno predelavo lesa. O tem torej že govorimo, je pa vse skupaj še vedno v povojih.

5. V kakšnem stanju so bili gozdovi ob vrnitvi potomcem njihovih prvotnih lastnikov?

Rekel bi, da so imeli glede tega celo srečo. Gozdovi, ki so jih dobili v last, so površinsko seveda veliki (glede na povprečno posest v Sloveniji), so pa zelo primerno razporejeni po različnih višinskih pasovih, hkrati pa so tudi krajevno malo razprostranjeni. Zato se riziko nekih večjih poškodb oz. ujm zmanjšuje. Hkrati pa je zato, ker so torej tako razpršeni, struktura gozdov relativno ugodna – ustrezna količina je starejših gozdov, srednje starih gozdov in mladih gozdov. Tu je torej cikel trajnostnega gospodarjenja možen.

6. Vi vnuke Ferdinanda Attemsa poznate, še posebej g. Johanessa, ki je zadolžen za stike z javnostmi. Ali podpirajo pohodništvo, turizem, varovanje naravne in kulturne dediščine na območju, na katerem so jim bile vrnjene posesti?

Vsekakor so pristaši vseh oblik aktivnosti, ki ne povzročajo obremenjenosti sistema, torej gozda. Pohodništvo v vsakem primeru, oblike mehkega turizma, konjenišvo, v nekem omejenem obsegu tudi klasično gorsko kolesarjenje (ne spust, pri katerem so potrebne naprave za to, da turiste pripelje v višje ležeč prostor).

Kar se pa tiče nege in vzdrževanja kulturnih spomenikov, pa je vedno odvisno od možnih sredstev, ki so na voljo, ampak so tudi naklonjeni rešitvam, ki vzdržujejo in izboljšujejo obstoječo sliko spomenikov in starih stavb, če so kje na voljo. Moram pa povedati, da oni torej stavb v poravnavi niso dobili, ampak samo nepozidane gozdne in kmetijske površine.

7. V preteklih dveh letih smo na šoli v okviru turistične raziskovalne naloge raziskovali tudi možnosti za pohodno pot, ki smo jo poimenovali Po poti šestih ribnikov. To je območje kmetij Rak in Kac na Videžu do gostišča Iršič in Cerkve Srca Jezusovega na Žabljeku. Nekateri od teh ribnikov so nekoč pripadali tudi plemiški družini. Ali so jih grofje dobili nazaj?

Ne.

8. Ko smo v okviru turistične naloge kontaktirali g. Johanessa Attemsa in mu poslali zgodbo o ribici in grofu Ferdinandu (za potrebe naloge so si jo izmislili dijaki z mentorico), se je na to zelo lepo odzval in nam posredoval tudi prave podatke. Kakšne izkušnje imate pri svojem delu Vi z g. Johanessom?

Izkušnje so zelo korektne. Kljub temu, da on sam izhaja iz čisto druge dejavnosti (finančnega sektorja), ves čas kaže zelo veliko zanimanje do načina gospodarjenja z gozdovi. Midva sva tudi vsak mesec vsaj enkrat skupaj, tako da tudi terensko ni za njega in njegovi sestri nobenih ovir. Takrat, ko so tukaj, tudi gremo skupaj na teren in sedaj že večji del terena sami poznajo – vedo, kaj se kje dogaja. Vedno smo si šli ogledat aktivna delovišča, zato zdaj že postajo težavnost dela z gozdovi in se zavedajo, da les ne pride kar sam iz gozda, ampak je za to potrebno veliko fizičnega in mehaniziranega dela. Jasno jim je, da določeno gozdarsko delo občasno pusti določene posledice, ki smo jih vedno pripravljene za sabo popraviti oz.

pospraviti, če je to potrebno. G. Johaness postavlja prava vprašanja, ki so včasih celo zelo detajlna (na kak način so organizirani predpisi v Sloveniji, zakaj točno na tak način ...). Čez čas se izkaže, da vso stvar preveri v Avstriji (ko sem mu razlagal o situaciji v zvezi s podlubniki v Sloveniji, sem čez 10 dni dobil članek iz dveh avstrijskih časopisov, ki obravnavata podobno problematiko). Torej tudi sam razmisli o situaciji, ki je torej v njegovi domovini in jo nato primerja z dogajanjem pri nas. Vedno je naravno radoveden, pripravljen, da se vedno nekaj novega nauči, najbolj zanimivo pa je meni osebno to, da vedno spoštuje dogovor – to je ena od stvari, ki se je mene osebno zelo dotaknila.

- 9. Dr. Ferdinand Attems je v Muenchnu doktoriral iz drevesa Tisa. Ta drevesna vrsta je baje bila v kulturi naših prednikov znana kot pogrebno drevo, ima pa tudi vojaško simboliko (iz nje so izdelovali npr. loke in kopja). Kako komentirate dejstvo, da prav ta plemeniti in dober grof ni dočakal dostojnega pogreba oz. se je za njim in njegovo ženo Wando junija 1946 v Bresternici izgubila vsaka sled? In še dejstvo, da so ga pokončali vojaki – partizani (oziroma OZNA)?**

Rojen sem po vojni in nobenega stika dejansko s tem nimam.

Je pa tudi moja bližnja družina doživljala vojno na podoben način. Tudi v naši družini se je zgodilo, da smo izgubili člana, ki so ga moji starši iskali zelo dolgo – podatke, na kakšen način in kje je ta človek končal svoje življenje. Tudi on je bil mlad in lahko rečem, da nič kriv – bil je samo ob nepravem času na nepravem mestu.

Komentirati to, kar se je dogajalo med vojno in po vojni, je zelo težko. Lahko pa rečem, da mi je zanimivo, da kljub temu, da je od tega že približno 70 let, v čisto osebnih in kratkih kontaktih z Bistričani in okoliškimi prebivalci, je večina ljudi izrazila nek spomin, da so ti ljudje bili pošteni, da so delali več ali manj v dobro kraja in okolice – torej na to, kar se je zgodilo, zagotovo ne meče dobre luči na tiste, ki so se tega takrat lotili.

- 10. Na šoli si v okviru turističnih raziskovalnih nalog na nek način prizadevamo zadnjemu bistriškemu grofu in njegovi ženi povrniti tisto dostojanstvo in ugled, ki sta si ga s svojim delom, ravnanjem in statusom v svojem življenju zaslužila. Zapisali smo tudi pričevanje ge. Zinke Dorn, ki je nekoč služila na njunem gradu in ju omenja kot »velika človeka«. Ali menite, da so Atemsovi potomci naklonjeni takemu raziskovanju?**

Mislím da.

- 11. Če bi kdaj v prihodnosti pohodna učna pot v gozdovih, za katere skrbite, zaživela, ali bi bili pripravljeni sodelovati s srednjo šolo ter otroke in mladostnike poučiti o gozdu in gozdarjenju?**

Vsekakor.

- 12. Vemo, da je z rodbino Attems povezanih veliko zgodb. Morda poznate tudi vi kakšne zgodbe o njih?**

Ne, osebnih zgodb ne poznam.

12. PRILOGA: Seznam sodelujočih dijakov

NAZIV ŠOLE	PROGRAM ŠOLANJA	IME IN PRIIMEK DIJAKA	LETNIK	KRAJ STALNEGA BIVALIŠČA	LETNICA ROJSTVA
SŠSB	Ekonomski tehnik	Mateja Breznik	2. letnik	Spodnja Ložnica	2000
SŠSB	Ekonomski tehnik	Doris Dorontić	2. letnik	Visole	2000
SŠSB	Splošna gimnazija	Lea Gerečnik	3. letnik	Mostečno	1999
SŠSB	Splošna gimnazija	Lucija Varja Janžekovič	4. letnik	Ličenca	1998
SŠSB	Splošna gimnazija	Andraž Kovač	4. letnik	Črešnjevec	1998
SŠSB	Splošna gimnazija	Katja Šlamberger	4. letnik	Slovenska Bistrica	1998

Število sodelujočih pri predstavitvi: 6